

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Askolan kunta pitää valtioneuvoston maaseutupoliittisen lausunnon luonnosta tärkeänä ja ajankohtaisena kokonaisuutena. Luonnos tarjoaa monipuolisen kuvan maaseudun tilanteesta, sen kehityssuunnista, haasteista ja mahdollisuuksista. On erityisen myönteistä, että maaseutualueita tarkastellaan aidosti osana koko Suomen kehitystä ja hyvinvointia, eikä vain kaupunkien vastapainona.

Kunta korostaa lausunnon toimeenpanon merkitystä: on olennaista, että strategiset tavoitteet ja visiot johtavat konkreettisiin toimenpiteisiin ja vaikuttaviin ratkaisuihin alueilla. Tämän toteutumiseksi rahoituksen kohdentaminen eri alueiden tarpeita vastaavasti nousee keskeiseen asemaan. Ilman riittävää resursointia vaarana on, että tavoitteet jäävät toteutumatta ja maaseudun erityistarpeet jäävät huomioimatta.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Askolan kunta pitää tärkeänä, että maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä toimii selkeästi ja koordinoitusti. Järjestelmässä on varmistettava eri hallinnonalojen, maakuntien, kuntien ja muiden alueellisten toimijoiden toimiva yhteistyö. Kuntien rooli on erityisen keskeinen, sillä kunnilla on paras paikallistuntemus ja kyky toteuttaa ratkaisuja, jotka vastaavat alueen asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

On tärkeää, että kunnilla on mahdollisuus osallistua maaseutupolitiikan valmisteluun, toimeenpanoon ja seurantaan. Vahva ja jatkuva vuorovaikutus valtion ja kuntien välillä edistää vaikuttavampaa ja oikeudenmukaisempaa maaseutupolitiikkaa.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

Askolan kunnan näkökulmasta lausuntoluonnoksessa esitetty tilannekuva on realistinen ja vastaa hyvin paikallisia havaintoja. Kunnan kokemuksen mukaan maaseutualueiden keskeisiä haasteita ovat fyysisten palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden heikentyminen, liikenneköyhyyden uhka sekä alueellisen eriarvoistumisen riski. Palveluiden keskittäminen kauemmaksi asukkaista vaikeuttaa arkea haittaavasti erityisesti ikääntyneillä ja lapsiperheillä. Samalla julkisen liikenteen rajallisuus vaikeuttaa liikkumista ja työssäkäyntiä, mikä voi entisestään lisätä syrjäytymistä. Joukkoliikenteen ratkaisujen tulisi olla tulevaisuudessa monipuolisia ja palvella paremmin myös maaseutualueita.

Toisaalta kunta tunnistaa myös useita vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Etätyön yleistyminen, monipaikkaisuuden kasvu sekä maaseudun luonnonläheisyys ja turvallisuus luovat maaseudulle uudenlaista vetovoimaa. Nämä tekijät voivat edistää väestön säilymistä ja jopa kasvua, mikäli yhteiskunnalliset rakenteet tukevat kehitystä oikealla tavalla. Myös vihreä siirtymä ja kestävä elinkeinoelämän kehittäminen tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia maaseudun uudistumiseen ja elinvoiman vahvistumiseen.

Lisäksi on tärkeää tunnistaa maaseutualueiden merkitys koko Suomen kriisinkestävyys ja varautumisen näkökulmasta. Maaseudulla voidaan tuottaa tehokkaasti yhteiskunnalle keskeisiä resursseja ja toimintoja, jotka vahvistavat kansallista resilienssiä. Maaseudulle ominainen paikallinen kansalais- ja vapaaehtoistoiminta, kuten kylätoiminta, metsästys, nuorisotoiminta ja muu yhteisöllinen tekeminen, rakentavat perustason resilienssiä ja luovat konkreettista valmiutta selviytyä erilaisista häiriötilanteista.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Askolan kunta pitää luonnoksessa esitettyä kansallista maaseutuvisiota tarpeellisena. Voisiko visio olla ehkä hieman rohkeampi ja vielä pidemmälle tulevaisuuteen suuntaava?

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituks

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuosituks (24 kpl) olennaiset?

Askolan kunta näkee, että luonnoksessa esitetyt kehittämissuosituks tukevat laajasti eri maaseudun elinvoiman edistämisen tavoitteita ja vastaavat hyvin maaseutualueiden todellisiin tarpeisiin. Maaseutuyrityksillä on edelleen erittäin merkittävä työllisyyttä ja elinvoimaa edistävä merkitys koko maan tasolla. Maaseutuyritysten kannattavan liiketoiminnan edellytyksiä on parannettava maaseutuelinkeinojen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Kehittämissuosituksia on erittäin paljon, mikä voi haastaa kehittämisen toteutuksen.

Kunnan näkemyksen mukaan keskeisiä kehittämistoimia ovat muun muassa tietoliikenneyhteyksien ja tieverkoston sekä joukkoliikenteen uusien ratkaisujen kehittäminen, palvelujen saavutettavuuden turvaaminen sekä elinkeinoelämän edellytysten vahvistaminen esimerkiksi investointien ja kehittämisrahoituksen keinoin. Lisäksi hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen maaseudulla on erittäin tärkeää. Maaseudun yhteisöjen yhteisöllisyyden, sosiaalisen ja toiminnallisen valmiuden merkitys on tunnistettava ja sitä on tuettava osana kokonaisturvallisuuden vahvistamista.

Askolan kunta esittää, että toimeenpanossa varmistetaan toimenpiteiden koordinoitu toteutus ja että niiden etenemistä ja vaikuttavuutta seurataan selkeällä mekanismilla.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuosituks (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

Liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät ovat olennaisia ja tärkeitä. Askolan kunnalla ei lisättävää.

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

Ei lausuttavaa.

Anttilainen Maina
Askolan kunta - Kunnanhallitus